

30.3.2020

20-123014

Kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöryhmän (Taiku3) asettaminen

Toimikausi

9.4.2020-15.2.2023

Tausta

Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toiminnalla on Suomessa pitkät perinteet. Osallistuminen taide- ja kulttuuritoimintaan lisää terveyttä ja hyvinvointia, mistä viimeisimpänä todisteena on WHO:n mittava, näyttöihin perustuva tutkimuskoonti taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Raportin perusteella voidaan kiistatta vahvistaa, että taide ja kulttuuri ovat yhteydessä hyvinvointiin, terveyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen. Tutkimuskoonnissa tuodaan ansiokkaasti esiin taiteen ja kulttuurin merkitys ihmisen hyvinvoinnille läpi elämänkaaren sekä mahdollisuudet niin terveyspalveluissa kuin ennaltaehkäisyssäkin.

Marraskuussa 2019 julkaistussa WHO:n raportissa Suomi nostetaan esimerkkinä maasta, jossa myös valtakunnallisessa tasolla taiteen ja kulttuurin potentiaali on ymmärretty ja edistetty sitä laaja-alaisilla poikkialueellisilla toimilla. Vuosina 2010–2014 toteutettu Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia-toimintaohjelma ja työryhmätyö sai jatkoa, kun opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö asettivat yhdessä 27.10.2016 terveyttä ja hyvinvointia edistävän taide- ja kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmän (Taiku2) vuosiksi 2016–2018. Myöhemmin yhteistyöryhmän toimikautta päätettiin jatkaa 31.5.2019 saakka mm. taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevien suositusten jalkauttamiseksi.

Edellisellä hallituskaudella toteutettiin pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan perustuva taiteen ja kulttuurin kärkihanke (kärkihanke 4), jonka tavoitteena oli parantaa taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti taiteen prosenttiperiaatteen laajentamista koskevan kärkihankkeen toteutuksen tueksi laajan asiantuntijatyöryhmän (2016–2018). Kärkihankkeen yhtenä päämääränä oli laajentaa prosenttitaiteen periaatetta yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa taiteen hyvinvointivaikutusten tukemiseksi. Kärkihankkeen puitteissa käynnistettiin myös kuntien kulttuuritoimintaan liittyvien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimintaa kuvaavien indikaattoreiden kehittämistyö (Kulttuurin TEA -hanke) sekä laadittiin suositus kunnille ja tuleville maakunnille taiteen ja kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Taiku2 -yhteistyöryhmän loppuraportista ja toimenpide-ehdotuksista sekä kärkihankkeen raportista nousee esiin julkishallinnollisen yhteistyön ilmeinen jatkotarve sekä taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – toiminnan juurruttaminen vahvemmin osaksi sosiaali- ja terveyssektorin toimintaa ja rahoitusta. Toimintaa tulee edelleen kehittää niin, että se integroidaan osaksi kaikkien hallinnonalojen käytäntöjä. Myös kuntia ja tulevia maakuntia tulisi kannustaa näkemään terveyttä ja hyvinvointia edistävä taide- ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

kulttuuritoiminta osana kunnan perustoimintaa eri toimialojen yhteistyönä. Jokaisella tulee olla oikeus ja tasa-arvoinen mahdollisuus osallistua taide- ja kulttuuritoimintaan elämän eri vaiheissa.

Tavoitteet

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmassa kannustetaan poikkihallinnolliseen toimintaan tavoitteena lisätä kulttuurin hyvinvointivaikutuksia eri hallinnonalojen yhteistyötä lisäämällä. Samoin hallitusohjelmassa on kirjaus prosenttiperiaatteen jalkauttamisen jatkamisesta sekä sen laajentamisesta muille kuin visuaalisen taiteen aloille.

Yhteistyömallien edistämiseksi ja hallitusohjelman tavoitteiden tukemiseksi asetetaan terveyttä ja hyvinvointia edistävä taide- ja kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmä, lyhyemmin kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöryhmä (Taiku3), ajalle 9.4.2020-15.2.2023.

Tehtävät

Kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöryhmän tehtävänä on:

- 1) Rakentaa opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyöhön pysyvät ja vakiintuneet toimintatavat kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi.
- 2) Tunnistaa kulttuurihyvinvoinnissa keskeiset kehittämisen alueet erityisesti tulevaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisuissa ja tukea hyviksi koettujen toimintamallien jalkauttamista alan toimijoille.
- 3) Saattaa kulttuurihyvinvoinnin painopiste pois hankerahoituksesta kohti vakiintuneita rakenteita ja vakaata rahoitus pohjaa.
- 4) Tukea alan tutkimuksen vahvistamiseksi pitkäjänteistä, tavoitteellista ja koordinoitua kehittämistyötä, lisätä yhteistyötä tutkijoiden ja eri tutkimusorganisaatioiden välillä kansallisesti ja kansainvälisesti.
- 5) Määritellä kulttuurihyvinvoinnin koordinaatiotoiminta sekä asiantuntija- ja kehittämistoiminta ja niihin liittyvien palvelujen tavoitteenasettelu ja toimenpiteet.
- 6) Ottaa em. toimenpiteitä toteutettaessa huomioon seuraavat raportit ja niiden toimenpide-ehdotukset
 - Terveyttä ja hyvinvointia edistävän taide- ja kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmän, Taiku2, 2016-2019 raportin jatkotoimenpide-ehdotukset
 - Taiteen prosenttiperiaatteen laajentamisen kärkihankkeen (2016–2018) loppuraportin jatkotoimenpiteet
 - WHO:n tutkimuskoonnin (What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being?) esittämät huomiot toimintatavoista ja linjauksista.

Yhteistyöryhmä voi kuulla asiantuntijoita ja järjestää seminaareja sekä muita asiantuntijatapaamisia.

Yhteistyöryhmän kokoonpano

Puheenjohtajat

Ylijohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö

Johtaja Annakaisa Iivari, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet

Kulttuuriasianneuvos Esa Pirnes, opetus- ja kulttuuriministeriö

Erityisasiantuntija Jaana Vastamäki, sosiaali- ja terveysministeriö

Opetusneuvos Mikko Hartikainen, Opetushallitus

Erityisasiantuntija Johanna Vuolasto, Taiteen edistämiskeskus

Kehittämispäällikkö Tapani Kauppinen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Johtaja Päivi Husman, Työterveyslaitos

Johtaja Kai Lehikoinen, Taideyliopisto

Erityisasiantuntija Johanna Selkee, Suomen Kuntaliitto ry

Kulttuuripäällikkö Tarja Hautamäki, Pohjanmaan liitto

Kulttuurijohtaja Mari Männistö, Helsingin kaupunki
 Toimitusjohtaja Sanna-Riitta Junnonen, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
 Johtava asiantuntija Meri Larivaara, Mieli ry
 Erityisasiantuntija Päivi Nykyri, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
 Toiminnanjohtaja Kati Myllymäki, Suomen lääkäriliitto
 Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry
 Asiantuntija Teija Tuukkanen, Kirkkohallitus

Pysyvät asiantuntijat

Projektipäällikkö Anna-Mari Rosenlöf, Taikusydän - taiteen ja hyvinvoinnin valtakunnallinen yhteyspiste
 Asiantuntija Mira Haataja, Kulttuuria kaikille –palvelu
 Neuvotteleva virkamies Ismo Suksi, sosiaali- ja terveysministeriö

Sihteerit

Kulttuuriasiainneuvos Mari Karikoski, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Erityisasiantuntija Sini Seemer, sosiaali- ja terveysministeriö

Työjaosto

Yhteistyöryhmä nimeää työjaoston, jonka tehtävänä on valmistella ja tukea yhteistyöryhmän työskentelyä. Yhteistyöryhmä voi nimetä myös muita jaostoja ja kuulla asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Työryhmän asettamisessa ei ole voitu noudattaa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n I momenttia, koska työryhmään on nimetty jäsenet heidän erityisen ammatillisen osaamisensa johdosta.

Kustannukset ja rahoitus

Yhteistyöryhmän menot jaetaan tasan opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kesken. Kulut maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.01.01.01, tulosityksikkö 5500802300 ja opetus- ja kulttuuriministeriön momentilta 29.80.50.8, tulosityksikkö 60000003111 ja talousarviotili 4192901011.

Yhteistyöryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta. Yhteistyöryhmän jäsenten ja muissa matkoissa noudatetaan valtion matkustusohjesääntöä.

Hanna Kosonen
 Tiede- ja kulttuuriministeri

Krista Kiuru
 Perhe- ja peruspalveluministeri

Mari Karikoski
 Kulttuuriasiainneuvos
 Opetus- ja kulttuuriministeriö

Markus Seppelin
 Neuvotteleva virkamies
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Jakelu

Yhteistyöryhmän puheenjohtajat, jäsenet, pysyvät asiantuntijat ja sihteerit.

Tiedoksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Valtiosihteeri Tuomo Puumala
 Erityisavustaja Satu Mäki-Lassila
 Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
 Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
 Viestintä
 Kirjaamo

Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiosihteeri Eila Mäkipää
Erityisavustaja Timo Lehtinen
Kansliapäällikkö Kirsi Varhila
Hyvinvointi- ja palveluosasto
Työ- ja tasa-arvo-osasto
Viestintä
Kirjaamo